

Алгоритм створення інклюзивного класу

1. Батьки дитини з ООП звертаються до закладу освіти, пишуть заяву та додають до неї витяг ІРЦ про комплексну оцінку дитини (із визначеним рівнем).
2. Керівник закладу освіти дає подання до органу управління освітою щодо погодження організації інклюзивного навчання в його закладі.
3. Орган управління освітою дає лист-погодження або наказ про це.
4. За необхідності в штатний розпис закладу потрібно внести зміни, наприклад, ввести додаткові ставки асистентів вчителів чи вчителів-дефектологів.
5. Керівник закладу освіти видає наказ щодо створення класу або класів з інклюзивним навчанням, щодо затвердження положення про команду психолого-педагогічного супроводу в закладі освіти, про склад цієї команди.

Нюанси створення інклюзивного класу:

1. Відповідно до пункту 1 статті 20 **Закону України “Про освіту”**, заклади освіти за потреби утворюють інклюзивні або спеціальні групи і класи для навчання дітей з ООП. У разі звернення особи з особливими освітніми потребами або її батьків (інших законних представників) інклюзивна група або клас утворюється обов’язково.
2. Для учнів з ООП, які навчаються в інклюзивних та спеціальних класах, на підставі письмового звернення батьків (інших законних представників) можуть створюватися інклюзивна або спеціальна група продовженого дня. Детальніше про це можна прочитати в Порядку створення груп продовженого дня у державних і комунальних ЗЗСО (**наказ МОН від 25 червня 2018 року №677**).
3. Щоб утворився інклюзивний клас, необхідно, аби батьки написали заяву в школі та подали витяг ІРЦ про комплексну оцінку розвитку дитини. Якщо в батьків є тільки витяг від лікарсько-консультативної комісії, то це не є підставою для організації інклюзивного навчання. Також можуть додаватися інші документи, передбачені Порядком зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття загальної повної середньої освіти (**наказ МОН від 16 квітня 2018 року №367**).
4. В ІРЦ можуть звернутися батьки або інші законні представники дитини, які відчувають занепокоєння щодо її розвитку, незалежно, чи в неї є певний діагноз і / або інвалідність. Комплексне оцінювання* може проводитися як за ініціативи батьків, так і за рекомендацією педагогів, які працюють у ЗЗСО з такою дитиною, але виключно на підставі заяви батьків. Його не можна проводити примусово.
5. Висновок ІРЦ про комплексне оцінювання має рекомендаційний характер. Відповідно до статті 55 **Закону України “Про освіту”**, батьки дитини мають право обирати заклад освіти, освітню програму, різновид і форму здобуття дітьми освіти відповідного рівня.
6. Термін дії висновку ІРЦ не визначений, але повторне комплексне оцінювання може проводитися, коли дитина переходить від закладу дошкільної освіти до закладу загальної середньої освіти. Також за рекомендацією команди психолого-педагогічного супроводу в разі виникнення індивідуальних освітніх

потреб під час навчання або, навпаки, коли в дитини високі успіхи в навчанні, потрібно переглянути індивідуальну програму розвитку.

7. Якщо дитина вже навчалася в інклюзивному класі, то повторно проходити ІРЦ і писати заяву на відкриття інклюзивного класу перед кожним роком навчання не потрібно.
8. Якщо фахівці, які працюють із дитиною з ООП в школі, не бачать прогресу або не впевнені, що витяг ІРЦ правильний і, на їхню думку, потрібно проводити інші корекційно-розвиткові заняття або в іншій кількості, то самостійно ці зміни команда психолого-педагогічного супроводу ввести не може. Для цього потрібно спрямувати батьків на повторне комплексне психолого-педагогічне оцінювання розвитку дитини до ІРЦ.

Є лист МОН від 16.06.2020 року №1/9-328 “Щодо методичних рекомендацій з організації психолого-педагогічного консилиуму для проведення повторної комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини”. Згідно з ним, щоби підтвердити або змінити висновок про комплексне оцінювання, має збиратися консилиум, до якого рекомендують залучити представника органу управління освітою, методиста обласного РЦПО, фахівців ІРЦ, практичного психолога, який має міжнародний сертифікат, педпрацівників ЗЗСО, корекційних педагогів спеціальних ЗЗСО (за потреби), фахівців сфери соціального захисту (за потреби), батьків або запропонованих ними фахівців, щоби це оцінювання було комплексним і правильним.

9. У Порядку організації інклюзивного навчання в ЗЗСО (постановою Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2021 р. № 957) чітко вказано, що керівник ЗЗСО на підставі заяви батьків за підтримки відповідного органу освіти організовує клас з інклюзивним навчанням, створює матеріально-технічну базу, здійснює добір відповідних працівників тощо. Власник загальноосвітнього закладу виділяє кошти для забезпечення доступу до будівлі школи без перешкод, матеріально-технічного забезпечення. Тобто, власник і керівник закладу освіти відповідають за організацію, стан і якість інклюзивного навчання.

10. Є лист МОН від 5 квітня 2019 року №1/9-223 “Щодо забезпечення доступності закладів освіти для осіб з ООП”. Згідно з ним, усі заклади повинні бути доступними для будь-яких категорій дітей. Звертаю увагу, що з 1 вересня 2018 року набули чинності **нові державні будівельні норми щодо закладів освіти**, де вказано, що під час реконструкції або побудови нових закладів освіти потрібно враховувати їхню доступність для різних категорій дітей.